

Nr 308.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47; given Stockholms slott den 24 maj 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47 och anför därvid följande.

I avvaktan på särskild proposition i ämnet framlades i årets statsverksproposition en beräknad investeringsplan för budgetåret 1946/47 jämte därtill fogade investeringsstater. Definitivt förslag i ämnet bör nu underställas riksdagen. Samtidigt torde de hittills vunna erfarenheterna från tillämpningen av det från och med budgetåret 1944/45 införda nya redovisningsförfarandet böra beröras.

De nya redovisningsgrunderna.

I skrivelse den 30 april 1946 har *riksräkenskapsverket* avgivit berättelse över riksbokslutet för budgetåret 1944/45. Ämbetsverket har därvid lämnat en redogörelse över utfallet av den av 1944 års riksdag fastställda investeringsplanen samt de bokföringsåtgärder, som nödvändiggjorts av den nya kapitalbudgetsuppställningen. Därjämte har ämbetsverket berört frågan om vissa smärre jämkningar och kompletteringar av redovisningsförfarandet. Emellertid har riksräkenskapsverket ansett sig icke ännu ha vunnit sådan erfarenhet av redovisningsförfarandet, att ämbetsverket vore i stånd att nu avgiva några definitiva förslag i fråga om anordnandet av anslagsanvisnings- och redovisningsförfarandet. Ämbetsverket har därför förordat att härmed finge anstå till dess ytterligare erfarenhet vunnits.

I förenämnda redogörelse anför riksräkenskapsverket, att i samband med bokslutets upprättande från vattenfallsstyrelsen framhållits, att vid den praktiska tillämpningen, utformningen av kontrollsystemet m. m. framkommit svårigheter, som finge anses tyda på att statsbokföringen och budgetkontrollen icke medgåve ett fullt utnyttjande av den affärsmässiga rörelsefrihet beträffande kapitalbudgetanslagen, som borde vara möjlig enligt grundprinciperna. Riksräkenskapsverket framhåller för sin del, att omläggningen av kapitalbudgeten otvivelaktigt innebure en skärpning av kontrollen över investeringsanslagens användning. Det tidigare redovisningssystemet hade inneburet, att investeringsanslagen endast redovisats mot budgeten med de belopp som lyfts i riksgäldskontoret, medan användningen av dessa belopp icke blivit föremål för någon bokföringsmässig kontroll inom riksräkenskapsverket. Detta redovisningssystem hade i viss mån medfört en faktisk — om ock formellt aldrig sanktionerad — frihet att reglera användningen av investeringsanslagen. Denna frihet vore numera beskuren.

Sammanfattningsvis anför riksräkenskapsverket följande.

Den redovisning för utfallet av kapitalbudgeten som lämnas i budgetredovisningen har otvivelaktigt blivit komplicerad. Delvis är detta en följd av kraven på långt gående specificering och genomförd bruttoredovisning. Riksräkenskapsverket har i detta sammanhang endast ansett sig böra framhålla, att en viss förenkling av kapitalbudgeten skulle kunna erhållas om antalet investeringsanslag kunde nedbringas genom sammanslagning av likartade medelsanvisningar till enhetliga anslag. Detta skulle även stå i överensstämmelse med de nuvarande principerna för kapitalbudgetens uppställning samt förhindra att arbetet med den formella redovisningen av kapitalbudgeten blir så invecklat, att de för resultatredovisningen väsentliga faktorerna bortskymmas, en risk som nu otvivelaktigt föreligger.

Riksräkenskapsverket framhåller vidare att redovisningen av investeringsplanen hos riksräkenskapsverket nödvändiggjort uppläggning av ett antal särskilda regleringskonton, varigenom investeringsplanen i riksbokslutet kommit att icke fullt överensstämma med särskilt affärsverkens huvudböcker. En förbättring i detta avseende vore emellertid att förvänta sedan för andra

affärsverk än domänstyrelsen bokföringsåret från och med den 1 juli 1946 genom kungörelsen den 2 november 1945, nr 699, omlagts till budgetår. Här om anför riksräkenskapsverket följande.

De medel, som av de fondförvaltande myndigheterna enligt investeringsbemyndigande rekvideras från riksgäldskontoret, kunna under löpande redovisningsperiod i viss utsträckning icke exakt anpassas till den faktiskt redovisade nettoinvesteringen. Särskilt gäller detta de affärsdrivande verken, som icke innan räkenskaperna avslutats känna det exakta beloppet av frigjorda kapitalmedel och utgifter på investeringsanslagen. I sådana fall har riksräkenskapsverket över regleringskonton balanserat det belopp varmed saldot på investeringsstaten överstiger eller understiger från riksgäldskontoret rekviderade medel.

Samma förhållande gäller avskrivningsanslagen, vilkas belastning skall stå i viss relation till de belopp, som bokföras på investeringsanslag. De belopp, varmed uttagen från statsverkets checkräkning överstiga eller understiga vad som enligt belastningen av investeringsanslagen rätteligen bort lyftas från avskrivningsanslagen, balanseras av riksräkenskapsverket över regleringskonton.

Den korrigerig av saldon på investeringsstaten och avskrivningsanslagen, som genomförts i riksbokslutet för att erhålla balans mellan investeringsstatens debet- och creditsidor, är en intern reglering inom riksbokföringen och behöver icke beröra affärsverkens bokföring. Denna bokföringsåtgärd är nära jämförbar med den påläggning av förskott, som riksräkenskapsverket genomfört för driftbudgetens anslag.

För de korrigeringsposter som riksräkenskapsverket sålunda balanserat i boksluten för affärsverken ha motposter upplagts i riksgäldskontorets bokslut. I de fall då affärsverken rekviderat för högt belopp uppkommer sålunda en skuld till riksgäldskontoret. Under övergångsåret är denna fråga speciellt aktuell för statens järnvägar. Järnvägsstyrelsen hade sålunda över investeringsbemyndigandet lyftat medel dels för finansiering av äldre förnyelsefondsansvisningar (21,47 miljoner kronor), dels för förlag (4,73 miljoner kronor). Dessa belopp borde i enlighet med vad riksräkenskapsverket ovan anført ha täckts ur järnvägsstyrelsens kredit i riksgäldskontoret i avvaktan på eventuell anslagsansvisning för förstärkning av styrelsens rörliga medel. Dessa belopp och vad styrelsen därutöver rekviderat för mycket, sammanlagt 31,45 miljoner kronor, ha i riksbokslutet balanserats på sätt ovan angivits.

I de fall då fondförvaltande myndighet rekviderat för lågt belopp balanseras på motsvarande sätt en fordran på riksgäldskontoret. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida denna balansering bör hänföras till investeringsbemyndigandet. Om nämligen myndigheten använt egna likvida medel för finansiering av investeringsstaten, kan detta bero på antingen en tillfällig eller ock en varaktig minskning av rörelsemedlen. Vid sådant förhållande kan den av riksräkenskapsverket genomförda balanseringen av investeringsstaten hänföras till övriga kapitalmedel. Ur affärsverkens synpunkt är det likgiltigt vilketdera förfaringssättet som användes, enär det ju endast gäller en transitorisk post i riksbokslutet.

Den av riksräkenskapsverket nu tillämpade metoden innebär, att i kapitalbudgeten icke redovisats de belopp som faktiskt lyftats av de fondförvaltande myndigheterna utan de belopp, som myndigheterna enligt riksräkenskapsverkets redovisning av investeringsstaterna varit berättigade att lyfta. Detta innebär, att affärsverksfondernas kapital i rikshuvudboken redovisas med

annat belopp än det som svarar mot faktiskt lyftade kapitalmedel. Det lyftade kapitalet, vilket framgår ur affärsverkens egna bokslut, bör självfallet vara avgörande för bedömande av affärsverkens förräntningsplikt. Huruvida det av riksräkenskapsverket nu använda förfarings sättet bör tillämpas även i framtiden är emellertid en fråga som tills vidare kan lämnas öppen. Det må även framhållas, dels att dylika differenser i regel torde bli av mindre betydelse i framtiden, dels ock att dessa redovisningsfrågor bli lättare att behandla, sedan affärsverkens räkenskapsår blivit omlagt till budgetår.

Vissa särskilda frågor.

Vissa av de frågor, som av riksräkenskapsverket berörts i förenämnda skrivelse, torde vara av beskaffenhet att i förevarande sammanhang böra upptagas till prövning. Därjämte torde få behandlas vissa andra förslag berörande kapitalbudgeten.

Vissa anslagsöverskridanden. I förenämnda skrivelse angående riksbokslutet har riksräkenskapsverket framhållit, att hos affärsverken konstaterats vissa överskridanden av investeringsanslag. Detta förhållande borde enligt riksräkenskapsverkets uppfattning föranleda, att möjlighet öppnades för affärsverken att förskottera investeringskostnader från vederbörligt dispositionsanslag, därest medelsanvisningar på tilläggsstat icke ansåges böra ifrågakomma. Härom anför riksräkenskapsverket följande.

Vissa till affärsverkens förfogande ställda investeringsanslag ha enligt affärsverkens egna räkenskaper under budgetåret överskridits. Överskridandena avse arbeten hänförliga till anvisningar för budgetåret 1945/46 som av affärsverken igångsatts före budgetårsskiftet. Eftersom affärsverkens räkenskaper hittills avslutats kalenderårsvis, ha de tidigare kunnat igångsätta arbeten eller besluta anskaffningar, för vilka riksdagen anvisat medel, innan dessa medel blivit tillgängliga för lyftning i riksgäldskontoret och utan att detta i redovisningen framstått såsom ett överskridande. Genom att redovisningen nu grundas på affärsverkens och icke på riksgäldskontorets räkenskaper ha affärsverken berövats möjligheten att före budgetårsskiftet redovisa utgifter hänförliga till efterföljande budgetårs anslag. Riksräkenskapsverket har i bokslutet omfört sådana överskridanden till förskottstitel. De överskridanden som förekommit uppgå vid telegrafverket till 1,82 miljoner kronor, vid statens järnvägar till 3,74 miljoner kronor och vid statens vattenfallsverk till 2,43 miljoner kronor.

För det av affärsverken tillämpade förfarings sättet tala emellertid praktiska skäl. Det skulle sannolikt i många fall medföra svårigheter och fördyringar om ett av riksdagen beslutat arbete, som lämpligen bör utföras under sommarmånaderna, icke finge påbörjas före den 1 juli. Det synes därför vara lämpligt, att i de fall där ett arbete behöver påbörjas före budgetårsskiftet möjlighet öppnas att finansiera på löpande budgetår fallande kostnader — det kan härvid endast bli fråga om smärre belopp — genom att antingen erforderligt belopp anvisas på tilläggsstat eller bemyndigande för affärsverken lämnas att förskottera erforderliga medel med anlitan de av vederbörande verks dispositionsanslag.

Öföru tsedda utgifter på kapitalbudgeten. Vid anmälan i fjolårets statsverksproposition av investeringsplan för budgetåret 1945/46 berördes frågan

om sättet för bestridande av kostnaderna för återuppförande av anläggningar, vilka utsatts för skador av katastrofnatur. Därvid anfördes följande.

För *affärsverken* ha dessa återuppbyggnadskostnader tidigare kunnat bestridas av förnyelsefondsmedel. Genom kapitalbudgetens omläggning har frågan kommit i ett förändrat läge. Sedan förnyelsefonderna ombildats till värdeminskningsskonton bör en anläggning, som spolierats genom katastrof, avföras ur räkenskaperna genom belastning av driftresultatet med skillnaden mellan anläggningens bokförda värde och summan av till värdeminskningsskonto för byggnadens avskrivning avsatta medel; för den händelse dessa katastrofskador äro av så stor omfattning, att de gå utöver vad som kan anses vara en till den regelmässiga affärsdriften hörande belastning, torde dock få övervägas att genom anvisande av särskilt anslag under huvudtiteln Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster kompensera verket för förlusten. För återuppförandet av en förstörd byggnad skall enligt de nya principerna för kapitalbudgeten anvisas ett nytt investeringsanslag under vederbörande fond, varefter vid byggnadens färdigställande avsättning till värdeminskningsskonto i vanlig ordning återupptages. För att icke någon tid skulle gå förlorad för vidtagande av de förberedande åtgärderna för återuppförande av katastrofskadade anläggningar utgick chefen för kommunikationsdepartementet vid anmälan av propositionen nr 155 till 1944 års riksdag från att vederbörande verk skulle äga att av driftmedel förskotta de för förberedelser och byggnadsarbetenas påbörjande erforderliga kostnaderna. I den mån driftmedlen icke försloge härtill, skulle verken efter medgivande av Kungl. Maj:t äga överskrida de för verkens räkning beviljade rörliga krediterna i riksgäldskontoret med erforderliga belopp. Riksdagen godkände det sålunda föreslagna förfarandet.

Beträffande *övriga fonder* har tidigare ansetts, att under tid, då riksdagen icke vore samlad, det under trettonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter kunde anlitas för täckande av katastrofskador. Vid en bokföringsmässig behandling av en inträffad katastrofskada på dessa fonder efter i princip samma metod som för affärsverken, bör framdeles den skadade byggnadens värde, efter avdrag av verkställda avskrivningar, avföras ur fondens tillgångar, varvid en kapitalförlust framkommer, som får balanseras å fonden, tills den genom beslut av Kungl. Maj:t kan bli föremål för reglering. För nybyggnad bör även i detta fall anvisas nytt anslag. Några medel att förbereda den nya investeringen stå emellertid icke till förfogande, såsom fallet är för affärsverkens del. Anlitas anslaget för oförutsedda utgifter för återuppbyggnaden innebär detta, att den nya anläggningen kommer att uppföras med driftbudgetsmedel, då nämligen medelsanvisningen från anslaget till oförutsedda utgifter icke kan betraktas som ett förskott (jfr affärsverkens driftmedel) utan är en definitiv medelsanvisning. Detta resultat är uppenbarligen otillfredsställande. Det kan övervägas att inom ramen för nuvarande budgetteknik skapa ett medel för förskottering av dylika återuppbyggnadskostnader. Frågan om hur detta lämpligen bör ske, synes böra upp- tagas till utredning, så att förslag i ämnet kan framläggas i nästa års statsverksproposition.

Genom beslut den 9 februari 1945 uppdrog Kungl. Maj:t därefter åt riksräkenskapsverket att med beaktande av nyss återgivna uttalande verkställa utredning och inkomma med förslag.

I skrivelse den 4 oktober 1945 har riksräkenskapsverket framlagt den anbefallda utredningen. Beträffande *affärsverken* anser verket, att frågan redan fått en tillfredsställande lösning, varför verket icke funnit anledning före-

ligga att framlägga några ytterligare förslag. Detsamma gällde även *försvarets fabriksfond* och *väg- och vattenbyggnadsväsendets förrådsfond*.

För *övriga fonder*, särskilt för fastighetsfonderna samt andra fonder, som förvalta fast egendom, vore emellertid nödvändigt att åvägabringa en lösning av förevarande fråga. Härvid har verket, med avvisande av möjligheten att anlita anslaget till oförutsedda utgifter under riksstatens trettonde huvudtitel, såsom tänkbara möjligheter föreslagit 1) antingen anvisande för ändamålet av särskilda eller för fonderna i fråga gemensamma dispositionsanslag 2) eller en för ändamålet hos riksgäldskontoret öppnad rörlig kredit till Kungl. Maj:ts förfogande 3) eller slutligen en förening av dessa båda alternativ. Riksräkenskapsverket förordar öppnande av en rörlig kredit å 5 miljoner kronor hos riksgäldskontoret, avsedd att användas till förskottering av omedelbart erforderliga medel *dels* för återuppbyggnad i anledning av sådana skador å statliga anläggningar som uppkommit genom brand eller olyckshändelser, *dels ock* för förhindrande av fortsatt förstörelse av den skadade egendomen. De med anlitan av denna kredit förskotterade utgifterna förutsätts senare i vanlig ordning bliva föremål för anslagsmässig reglering över kapitalbudgeten. I frågan anför riksräkenskapsverket följande.

Om en byggnad, som redovisas å annan kapitalfond än affärsverksfonderna, skadas genom brand eller olyckshändelse, bör byggnadens värde nedskrivnas med ett belopp svarande mot den uppkomna skadans värde på samma sätt som sker vid en affärsverksfond, varvid icke avskrivna belopp kunna täckas från fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster. Därefter bör, därest skadan ersättes genom nybyggnad, värdet av nybyggnaden i vanlig ordning redovisas såsom kapitalinvestering. Skulle emellertid skadan vara av ringa omfattning i förhållande till byggnadens värde, ersättes skadan genom en reparation, för vilken kostnaden normalt bör kunna täckas från för underhåll eller iståndsättningsarbeten anvisade medel. Endast i de fall där skadan är av så stor omfattning, att det skadade huset måste ersättas genom nybyggnad eller omfattande ombyggnad, uppkommer alltså frågan om behov av investeringsanslag. Användning av anslaget till oförutsedda utgifter skulle medföra den olägenheten, att det gamla byggnadsvärdet kvarstode oförändrat trots att i verkligheten uppförts en ny byggnad med annat värde och annan livslängd än den skadade.

Det spörsmål, riksräkenskapsverket nu har att taga ställning till, berör emellertid icke frågan om sättet för avskrivning eller anvisning av nytt anslag, vilket givetvis i vanlig ordning upptages å investeringsstat. Den svårighet som kan uppkomma gäller behovet av att, i avvaktan på riksdagens beslut i ärendet, förskottera medel för omedelbara åtgärder till undvikande av fortsatt förstörelse eller till igångsättande av erforderlig ersättningsbyggnad. Härvid torde, därest anslaget till oförutsedda utgifter icke anses böra användas för sådant ändamål, tre möjligheter böra övervägas, nämligen antingen att uppföra särskilda dispositionsanslag eller att skapa en anordning med kredit i riksgäldskontoret, som kan utnyttjas för sådana ändamål som de nu ifrågasvarande, eller att — liksom vid affärsverksfonderna — utnyttja en kombination av dessa alternativ.

Det kan emellertid ifrågasättas, om det är lämpligt att enbart för detta ändamål uppföra särskilda dispositionsanslag för var och en av de olika delfonderna inom de båda fastighetsfonderna. Man skulle alltså behöva överväga möjligheten av att inom de båda fastighetsfonderna för vardera fon-

den upplägga ett för dess delfonder gemensamt dispositionsanslag, vilket skulle stå till Kungl. Maj:ts förfogande att användas till täckande av sådana oförutsedda och oundgängligen nödvändiga byggnadsarbeten som de nu ifrågavarande. Frågan är emellertid, hur ett lämpligt belopp för ett dylikt anslag skall kunna fixeras. I allmänhet torde de brandskador, som under ett år uppkomma å statliga byggnader, bortsett från affärsverksfonderna, icke uppgå till högre belopp än några hundratusen kronor. Det synes därför knappast vara rimligt att beräkna ett sådant anslag till högre belopp än cirka 500 000 kronor för vardera fonden. Vid katastrofskador, som dock inträffa mycket sällan, kan emellertid ett sådant anslag bli otillräckligt.

För bestridande av genom omfattande skador uppkommande kostnader skulle uppenbarligen under den angivna förutsättningen vara lämpligast att upplägga en kredit i riksgäldskontoret, vilken endast skulle få användas efter Kungl. Maj:ts särskilda medgivande. Då denna kredit även borde vara disponibel för andra fonder än fastighetsfonderna, skulle den alltså vara gemensam för andra fondförvaltande statliga myndigheter än de affärsdrivande verken. När omfattande skador å statliga byggnader inträffa, torde arbetet med upprättande av förslag till nybyggnad emellertid i regel komma att taga så pass lång tid, att ärendet kan underställas riksdagens prövning innan nybyggnaden hinner påbörjas. En sådan kredit som den här avsedda skulle följaktligen endast undantagsvis behöva utnyttjas.

Då sålunda dispositionsanslag icke alltid torde bli tillräckliga att täcka kostnader vid större skador, utan i varje fall böra kombineras med en kredit i riksgäldskontoret, finner riksräkenskapsverket det överhuvud taget vara olämpligt att använda den tungrodda apparaten med för fastighetsfondernas delfonder gemensamma dispositionsanslag. Genom att enbart använda kredit för nu ifrågavarande ändamål vinnas, dels att man icke behöver belasta budgeten med svarberäkneliga anslag som endast undantagsvis utnyttjas, dels att kostnaderna för skadornas ersättande alltid bli föremål för anslagsmässig reglering i vanlig ordning, dels ock att medel alltid stå till förfogande för dessa ändamål oberoende av på vilken fond de skadade anläggningarna redovisas.

Överskott av likvida medel hos affärsverken. Genom kungörelse den 23 oktober 1915, nr 400, stadgades, bland annat, skyldighet för allmänna verk och inrättningar att där riksbankskontor fanns å platsen hålla kontanta, för omedelbart förestående utgifter icke behövliga behållningar insätta å giroräkning i riksbanken. När denna kungörelse ersattes med nu gällande kungörelse den 19 december 1924, nr 517, skedde icke någon ändring på denna punkt. För dylika medel lämnar riksbanken icke räntegottgörelse.

Rätt att i riksgäldskontoret mot ränta insätta vissa särskilt fonderade medel har i olika sammanhang medgivits. Genom beslut den 21 januari 1916 medgavs vattenfallsstyrelsen rätt att i den mån styrelsen så prövade lämpligt överlämna *förnyelsefondsmedel* till riksgäldskontorets förvaltning, varvid förutsattes att riksgäldskontoret skulle gottgöra styrelsen ränta därå. Efter hand utsträcktes denna rätt till övriga affärsverk och kom så småningom även att omfatta *pensionsfondsmedel*. Vid inrättande av fastighetsfonderna bestämdes, att medel som avsatts till *värdeminskningskonto* skulle mot räntegottgörelse insättas hos riksgäldskontoret. Enligt den utformning, som kapitalbudgeten erhållit från och med budgetåret 1944/45, skola avsättningar till värdeminskningskonto (affärsverkens förnyelsefonder ha i samband med om-

läggningen ombildats till värdepapperskonton) såsom inkomst tillföras investeringsstaten för vederbörande fond. Samtidigt med kapitalbudgetsombildningen beslöts därför, att i riksgäldskontoret inestående förnyelsefunds- och värdepapperskontomedel skulle salderas mot vederbörande fonds kapitalbehållning. Så skedde även med de särskilt avsatta pensionsfundsmedlen, varjämte all avsättning till pensionsfond för affärsverken avskaffades. Därmed upphörde dessa insättningar mot ränta i riksgäldskontoret.

Vissa av affärsverken ha därjämte i olika sammanhang begärt att erhålla räntegottgörelse för tillfälliga överskott av likvida medel. I skrivelse den 8 april 1920 hemställde *järnvägsstyrelsen* att de affärsdrivande verken måtte erhålla ränta å sina i riksbanken insatta uppbördsmedel. Såsom skäl härför anfördes huvudsakligen, att endast därigenom vederbörande verks ekonomi kunde avgränsas och ett rättvisande resultat av rörelsen redovisas. Framställningen, över vilken fullmäktige i riksbanken, fullmäktige i riksgäldskontoret, statskontoret och riksräkenskapsverket yttrat sig, förnyades i skrivelse den 4 april 1925.

Vid 1923 års riksdag (prop. nr 183; r. skr. nr 209) reglerades frågan om domänverkets rörelsemedel. Härvid beslöts, att *domänverket* skulle för att fylla sitt behov därav äga anlita *dels* verkets förnyelsefond, vilken då uppgick till 6,4 miljoner kronor, *dels* av markinköpsfonden vad som för ändamålet kunde disponeras, vilket uppskattades till 5 miljoner kronor, *dels* ett särskilt anvisat anslag å 10 miljoner kronor till rörelsemedel, *dels* ock en för ändamålet öppnad rörlig kredit hos riksgäldskontoret å 10 miljoner kronor. Dessa olika möjligheter ansågos komma att fullt utnyttjas vid budgetårsskiftena, då verket skulle till statskontoret inleverera överskottet av föregående kalenderårs rörelse. Redan under augusti och september månader, då likvider för under våren och sommaren försålt virke inflöte, ansågos dragna belopp å den rörliga krediten kunna återbetalas. Därjämte räknade man med att därutöver skulle hos domänverket komma att uppsamlas ytterligare kontanta medel, vilka icke vore behövlige för verkets utgifter eller överskottslevereringar under den närmaste framtiden. Dylika överskott av likvida medel skulle verket äga att temporärt insätta i riksgäldskontoret mot ränta, som av fullmäktige i riksgäldskontoret efter samråd med domänstyrelsen bestämdes med hänsyn till de å den allmänna penningmarknaden rådande förhållandena.

Enahanda rättighet har genom beslut av 1924 och 1926 års riksdagar tillerkänts *telegrafverket* och *statens reproduktionsanstalt*.

Sedermera har *telegrafstyrelsen* i skrivelse den 13 juni 1945 gjort framställning i fråga om räntebärande placering av tillfälliga överskott av likvida medel. I frågan anför styrelsen bland annat.

För telegrafverkets del har den här berörda frågan om placering av tillfälliga överskott av likvida medel stor aktualitet. Under den hittills förflutna delen av innevarande år har styrelsen sålunda icke alls behövt utnyttja sitt investeringsbemyndigande i riksgäldskontoret utan har kunnat bestrida alla på investeringsanslagen belöpande kostnader med till styrelsens förfo-

gande stående likvida medel, och det oaktat ha uppstått likviditetsöverskott, som under året varierat mellan lägst 2 100 000 och högst 21 300 000 kronor. Ifrågavarande överskott ha inestätt räntelösa i riksbanken eller hos postgirokontoret.

I infortrat utlåtande över telegrafstyrelsens framställning har riksräkenskapsverket anfört, att med slutligt ställningstagande borde anstå till dess bokslutet för budgetåret 1944/45 färdigställts, men att i huvudsak fyra alternativ syntes möjliga när det gällde förvaltningen av ett kortfristigt likviditetsöverskott.

1) Medlen insätts i riksgäldskontoret, som i så fall öppnar en kortfristig räntebärande bankräkning för respektive affärsverk. Förutsättning härför bör vara, att å sådan räkning icke gäldas högre ränta än ett enskilt affärsföretag på motsvarande villkor kan erhålla i enskild bank.

2) Affärsverken berättigas öppna räkning i statlig affärsbank (jordbrukarbanken) på de villkor denna kan erbjuda.

3) Affärsverken berättigas förvärva skattkammarväxlar.

4) Affärsverken redovisa medlen över investeringsstaten och berättigas att under efterföljande budgetår likaledes över investeringsstaten återbekomma samma medel.

I frågan framlägger verket följande allmänna synpunkter.

Tidigare kunde de affärsdrivande verken i riksgäldskontoret insätta de likvida medel som uppkommit genom avsättning till pensionsfonder och värde-minskningskonton. Samtidigt som dessa verk på grund härav erhöilo betydande tillgodohavanden i riksgäldskontoret kunde de genom lyftning av investeringsanslagen öka sina kapitalbehållningar, vilka hos riksgäldskontoret redovisades såsom i affärsverken investerade medel. Genom att alltså riksgäldskontoret investerade medel i affärsverken samtidigt som dessa investerade medel i riksgäldskontoret uppkom en egenartad dubbelredovisning, vilken verkade förryckande på kapitalredovisningen. Detta ledde även till att lyftningarna å kapitalinvesteringsanslagen reglerades mera med hänsyn till behovet av likvida medel än med hänsyn till den verkliga belastningen å dessa anslag. Med den nu genomförda omläggningen av kapitalbudgeten har man avsett att för framtiden undvika dessa dubbelredovisningar och vinna en klarare överblick över investeringsverksamheten. Den nuvarande uppställningen av kapitalbudgeten förutsätter, att affärsverksfonderna endast tillföras nya kapitalmedel till den del kostnaderna för nyinvesteringarna överstiga beloppet av hos respektive fonder disponibla, för rörelsen icke omedelbart erforderliga likvida medel. Skulle åter beloppet av frigjorda kapitalmedel överstiga behovet av medel för nyinvestering, bör det överskjutande beloppet inlevereras till riksgäldskontoret såsom kapitalåterbetalning.

Affärsverkens rörliga medel äro emellertid underkastade tillfälliga variationer. För att dessa verks rörelsefrihet icke genom kapitalbudgetens utformning skall bli alltför bunden äga de rätt disponera rörliga krediter i riksgäldskontoret. Över dessa krediter kan behovet av rörliga medel lätt regleras.

Telegrafverket har under senare år haft ett betydande överskott av likvida medel. Detta överskott kom tidigare till uttryck däri, att investeringsanslagen utvisade stora reservationer trots att de arbeten som skolat finansieras med dessa anslag i verkligheten voro utförda. Även under innevarande budgetår har likviditetsöverskottet ökats. I överensstämmelse med den nya utformningen av kapitalbudgeten bli härvid investeringsanslagen korrekt belastade.

Eftersom investeringarna följdriktigt finansierats med tillgängliga disponibla likvida medel erfordras ingen lyftning hos riksgäldskontoret. De härför använda likvida medlen böra i investeringsstaten redovisas såsom »övriga kapitalmedel». Investeringsstaten kommer därmed att utvisa de verkliga kapitalrörelserna under budgetåret.

Emellertid uppkommer ytterligare likviditetsöverskott beroende på att tillgången på likvida medel avsevärt överstiger behovet av investeringsmedel. Detta överskott står för närvarande räntelöst.

Överskottet av likvida medel beror till en del på den nuvarande, sannolikt tillfälliga materielbristen. Så snart möjligheter till lagerförnyelse yppa sig, behöver telegrafverket disponera likvida medel för nya materielinköp. Växlingarna i dessa rörliga medel äro så betydande, att de — därest medlen nu återbetalas — senare icke kunna regleras enbart genom utnyttjande av den rörliga krediten. Telegrafstyrelsen önskar därför hålla vissa medel likvida i sin fond samt göra dessa medel räntebärande genom kortfristig placering i riksgäldskontoret.

Telegrafstyrelsen skulle i så fall i verkligheten få rätt att öppna en löpande bankräkning i riksgäldskontoret. Häremot kan invändas, att en sådan räkning måste anses i viss mån främmande för riksgäldskontorets verksamhet. Vidare må erinras, att även enskilda företag i nuvarande läge ha mycket stora svårigheter att göra kortfristiga likvida medel räntebärande. Det problem telegrafstyrelsen nu står inför kan alltså inte anses vara någon för statliga affärsföretag specifik företeelse. Däremot har telegrafverket en särskilt gynnsam ställning genom möjligheten att med investering eller återbetalning kunna höja förräntningen av egna medel i så stor omfattning som faktiskt skett. Någon kapitalbrist behöver verket, i motsats till enskilda företag, icke självt gardera sig mot.

Affärsverkens rörliga krediter hos riksgäldskontoret äro enligt nu gällande bestämmelser maximerade till följande belopp.

Postverket	—
Telegrafverket	25 000 000
Statens järnvägar	50 000 000
Statens vattenfallsverk	10 000 000
Domänverket	20 000 000
Statens reproduktionsanstalt	150 000

I sin förenämnda skrivelse den 30 april 1946 angående riksbokslutet för budgetåret 1944/45 har *riksräkenskapsverket* även berört frågan om affärsverkens rörelsemedel och därvid anfört bland annat följande.

Affärsverken ha hittills kunnat använda genom pensionsfondsavsättningar och avskrivningar uppkomna likvida medel såsom rörelsemedel. Från och med budgetåret 1944/45 disponeras dessa medel för finansiering av nya investeringar. För täckning av ökade behov av rörelsemedel kan i stället användas en i riksgäldskontoret öppen kredit. Den 1 juli 1944 utnyttjade belopp av förnyelsefondsansvisningar ha i budgetredovisningen uppförts såsom äldre investeringsanslag samtidigt med att motsvarande belopp tillgodoförts den i investeringsstaten uppförda inkomstiteln för övriga kapitalmedel. Häremot svarande likvida medel äro emellertid bundna i rörelsen. Anslag för förstärkning av rörelsekapitalet torde därför böra äskas. I avvaktan på prövning av detta medelsbehov torde de härav berörda verken kunna anlita sin kredit hos riksgäldskontoret.

Vidare har diskuterats, om ett affärsverk kan tillföra investeringsstatens titel för övriga kapitalmedel ett tillfälligt likviditetsöverskott, för att under ett senare år, om så skulle erfordras, återtaga samma medel. Detta spörsmål blir emellertid ej aktuellt, om verket underlåter att rekvirera investeringsmedel och investeringsstaten balanseras endast av riksräkenskapsverket. Den av riksräkenskapsverket redovisade balansposten måste nämligen automatiskt återgå i följande bokslut och kan därför lika väl redovisas under övriga kapitalmedel.

Departementschefen.

I samband med övergången till det nya redovisningsförfarandet på kapitalbudgeten ha såsom framgår av riksräkenskapsverkets i det föregående återgivna uttalanden uppstått vissa problem vilka framdeles torde påkalla en lösning. Riksräkenskapsverket har emellertid i avvaktan på ytterligare erfarenheter av det nya redovisningsförfarandet icke ansett sig böra framlägga något definitivt förslag till jämkningar av den nu gällande ordningen. För min egen del vill jag i princip ansluta mig till riksräkenskapsverkets ställningstagande. Den av 1944 års riksdag beslutade, genomgripande omläggningen av kapitalbudgetredovisningen torde lämpligen böra i sin nuvarande utformning tillämpas under ett flertal budgetår innan frågan om någon allmän översyn därav lämpligen kan upptagas till prövning.

Emellertid synas vissa jämkningar och kompletteringar redan nu böra underställas riksdagen till avgörande. Här möter i första hand den av riksräkenskapsverket anmälda frågan om vissa anslagsöverskridanden hos affärsverken. Dessa ha sin grund i affärsverkens önskan att i vissa fall kunna påbörja eller fortsätta investeringsarbeten under våren, oaktat de för ändamålet erforderliga anslagsmedlen äro anvisade att disponeras först under det kommande budgetåret. Väl får det icke ifrågakomma att affärsverken förfoga över investeringsanslagen i annan ordning än den av riksdagen beslutade. Emellertid är det angeläget att möjligheter beredas affärsverken att på det arbetstekniskt och ekonomiskt mest fördelaktiga sättet genomföra de beslutade investeringarna. Någon principiell erinran synes vidare icke kunna riktas mot att, på sätt riksräkenskapsverket ifrågasatt, disponibelt belopp å vederbörande verks dispositionsanslag får förskottsvis anlitas för ändamålet. Kungl. Maj:t bör därför äga medgiva att av vederbörande dispositionsanslag förskottas medel för igångsättande av sådant företag, vartill medel anvisats för det följande budgetåret, eller där så erfordras för fullföljande av dylikt investeringsföretag utöver vad det för löpande budgetår beviljade investeringsanslaget medgiver. Dessa medelsanvisningar böra betraktas såsom förskott som snarast efter budgetårsskiftet måste ersättas av medel från vederbörande investeringsanslag.

Vad rör frågan om medel för bestridande av oförutsedda utgifter på kapitalbudgeten ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag, vilket synes vara ett lämpligt sätt att inom ramen för vår nuvarande budgetteknik lösa denna fråga. Jag förordar, att åtgärder vidtagas för öpp-

nande i riksgäldskontoret av en kredit å 5 miljoner kronor för ifrågavarande ändamål.

Med anlitande av denna kredit böra förskotteras sådana kostnader i anledning av inträffad eldsvåda eller annan olyckshändelse, vilka regelmässigt bestridas från kapitalbudgetanslag. Utgiften bör således avse en mer omfattande reparation eller åtgärder för den skadade anläggningens ersättande genom nybyggnad av lämplig storlek och utformning eller genom om- eller utbyggnad av annan befintlig anläggning. På Kungl. Maj:ts prövning bör bero, huruvida krediten skall anlitas eller om frågan om erforderliga åtgärder skall vila i avbidan på riksdagens prövning. Den senare vägen bör givetvis väljas, om beslut i frågan utan olägenhet kan anstå eller tvekan kan råda om lämpligheten att omedelbart ersätta den förstörda anläggningen med en ny av i huvudsak samma karaktär. Krediten bör kunna anlitas för kostnader i anledning av olyckshändelse m. m., som drabbar å kapitalfond redovisad anläggning i den mån icke behovet av förskott tillgodosetts i annan ordning.

Vad slutligen angår frågan om dispositionen av uppkommande överskott av likvida medel hos affärsverken må i första hand understrykas den av riksräkenskapsverket påtalade nackdelen av att mellan affärsverken och riksgäldskontoret tillämpas ett dubbelt system av fordringar och skulder. Detta blir fallet om affärsverken dels rekquirera kapitalmedel för realiserande av sina investeringsstater, dels ock hos riksgäldskontoret mot ränta insätta uppkommande överskott av likvida medel. I anslutning till riksräkenskapsverkets förenämnda redogörelse för kapitalbokslutet för budgetåret 1944/45 må vidare här framhållas, att det är riksräkenskapsverket som i egenskap av centralt statligt bokföringsorgan verkställer det för hela statsverket enhetliga kapitalbokslutet och i samband därmed vidtager de bokföringsåtgärder av bokslutskaraktär, vartill verket finner anledning. Det är alltså i viss utsträckning endast i riksräkenskapsverkets bokföring som på titeln Övriga kapitalmedel bokförs de rörelsemedel, som kommit att utnyttjas för investeringsändamål. Såsom riksräkenskapsverket framhållit återgå dessa transitoriska poster automatiskt i det nya budgetårets bokföring.

Det synes angeläget att även på här förevarande punkt genomföra det enhetliga system för kapitalmedlens bokföring, som tidigare kommit till uttryck i riksdagens beslut om avskaffande av särskilda avsättningar av pensionsfonds- och värdeminskningskonto (förnyelsefonds) medel. Den åt vissa affärsverk givna rätten att hos riksgäldskontoret mot ränta insätta uppkommande överskott av likvida medel bör därför icke utsträckas att omfatta ytterligare myndigheter, utan i stället även formellt från och med nästa budgetår upphävas beträffande de affärsverk för vilka den gäller.

Uppkommande överskott av likvida medel böra därför i framtiden insättas på vederbörande verks checkräkning hos riksbanken. I den mån de behöva anlitas för realiserande av den för vederbörande verk fastställda investeringsstater bör så givetvis ske innan kapitalmedel för ändamålet rekquireras från riksgäldskontoret. Därest verket anser att det uppkomna likviditetsöver-

skottet är av stadigvarande natur, böra de sålunda investerade rörelsemedlen av verket upptagas under titeln Övriga kapitalmedel på investeringsstatens inkomstsida, varigenom de definitivt upphöra att vara tillgängliga för verket såsom rörelsemedel. Bedömes däremot det uppkomna likviditetsöverskottet vara endast av tillfällig art, vidtar vederbörande affärsverk icke någon bokföringsåtgärd berörande investeringsstatens inkomstsida, utan den vidtagna dispositionen kommer där till uttryck först i riksräkenskapsverkets sammanfattande kapitalbokslut. Då denna bokföringstransaktion automatiskt återgår i påföljande budgetårs bokföring bibehålles verket sålunda vid dispositionsrätten till rörelsemedlen.

Av den i det föregående lämnade redogörelsen framgår, att för telegrafverket under senare år uppkommit överskott av likvida medel till belopp, som överstigit behovet av medel för nyinvestering. Såsom riksräkenskapsverket framhållit, torde detta närmast sammanhänga med verkets svårigheter att under nu rådande knapphet på material i erforderlig omfattning komplettera sina förråd. Det är därför en tillfällig företeelse. Motsvarande svårigheter ha även givit anledning till uppkomsten hos privata företag av stora likviditetsöverskott, för vilka företagen icke i nuvarande läge utan risk för framtida likviditetssvårigheter kunna finna en räntabel placering. Den omständigheten att, såsom även riksräkenskapsverket framhållit, de affärsdrivande verken icke behöva gardera sig mot risken för kapitalbrist, utan kunna i så stor utsträckning som sker investera uppkommande likviditetsöverskott i räntabla anläggningar ger dem också en gynnsam ställning i jämförelse med privata företag. Med hänsyn till vad här anförts, synes det mig icke berättigat att frångå huvudregeln för behandlingen av likviditetsöverskott i syfte att därigenom tillföra affärsverken en ränteinkomst på dessa medel.

Såsom inledningsvis nämndes bör nu för riksdagen framläggas ett definitivt förslag till investeringsplan. Vid framläggandet av de nya siffrorna ha beaktats de slutliga medelsäskandena i de fall, där anslagen i statsverkspropositionen endast beräknats, samt därjämte de nya investeringsanslag som i särskilda propositioner äskats av riksdagen. En omräkning av hittills äskade respektive i förekommande fall av riksdagen anvisade investeringsanslag, ger såsom av följande sammanställning framgår, ett sammanlagt belopp för kapitalbudgetens investeringsanslag på 1 212 990 200 kronor. Vad rör investeringsstaternas inkomstsida ha i de följande sammanställningarna beaktats de definitiva anslagsäskanden under huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar, vilka hänföra sig till i statsverkspropositionen bebådade anslagsändamål samt de avskrivningsanslag under samma huvudtitel, vilka hänföra sig till senare under riksdagen framlagda förslag till nya kapitalinvesteringar. Härjämte ha de i investeringsstaten uppförda posterna Avskrivningsmedel inom fonderna och Övriga kapitalmedel underkastats översyn.

En sammanfattning av de beslutade eller föreslagna investeringarna under olika kapitalfonder ger följande resultat.

	Kronor	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:		
Postverkets fond	6 593 000	
Telegrafverkets fond	122 150 000	
Statens järnvägars fond	126 495 000	
Statens vattenfallsverks fond	91 960 000	
Domänverkets fond	<u>972 000</u>	348 170 000
II. Luftfartsfonden		8 300 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		52 839 500
IV. Försvarets fonder:		
Försvarets fastighetsfond	90 636 100	
Försvarets fabriksfond	<u>2 120 000</u>	92 756 100
V. Statens utlåningsfonder		322 475 000
VI. Fonden för låneunderstöd		78 686 600
VII. Fonden för statens aktier		47 000 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		35 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	12 651 000	
Fonden för kreditgivning till utlandet	250 000 000	
Statens reproduktionsanstalts fond	<u>77 000</u>	262 728 000
		<u>Summa 1 212 990 200</u>

De medel som stå till förfogande för investeringarnas genomförande uppgå till följande belopp.

	Kronor	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:		
Postverkets fond	1 495 000	
Telegrafverkets fond	45 001 000	
Statens järnvägars fond	67 200 000	
Statens vattenfallsverks fond	20 070 000	
Domänverkets fond	<u>901 000</u>	134 667 000
II. Luftfartsfonden		8 201 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		27 728 500
IV. Försvarets fonder:		
Försvarets fastighetsfond	55 255 100	
Försvarets fabriksfond	<u>1 316 000</u>	56 571 100
V. Statens utlåningsfonder		50 185 000
VI. Fonden för låneunderstöd		8 147 600
VIII. Fonden för förslag till statsverket		1 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	5 001 000	
Statens reproduktionsanstalts fond	<u>61 000</u>	5 062 000
		<u>Säger 290 563 200</u>
Kapitalåterbetalning över fonden för oreglerade kapital- medelsförluster		<u>22 083 500</u>
		<u>Summa 312 646 700</u>

Med ledning av dessa uppgifter kunna investeringsbemyndigandena beräknas till de belopp som framgå av följande

Förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47.

	Kronor	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:		
Postverkets fond	5 098 000	
Telegrafverkets fond	77 149 000	
Statens järnvägars fond	59 295 000	
Statens vattenfallsverks fond.....	71 890 000	
Domänverkets fond.....	<u>71 000</u>	213 503 000
II. Luftfartsfonden		99 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		25 111 000
IV. Försvarets fonder:		
Försvarets fastighetsfond	35 381 000	
Försvarets fabriksfond	<u>804 000</u>	36 185 000
V. Statens utlåningsfonder		272 290 000
VI. Fonden för låneunderstöd		70 539 000
VII. Fonden för statens aktier.....		47 000 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket.....		34 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	7 650 000	
Fonden för kreditgivning till utlandet	250 000 000	
Statens reproduktionsanstalts fond.....	<u>16 000</u>	257 666 000
	Säger	<u>922 427 000</u>
Avgår kapitalåterbetalning:		
Avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster....		<u>22 083 500</u>
		Summa 900 343 500.

Stater innefattande specifikation till de sålunda angivna bemyndigandena torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *Bihang*.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i överensstämmelse med i det föregående förordade grunder disponera över de för vederbörande affärsverk anvisade dispositionsanslagen för förskottering av beslutade investeringsutgifter;

dels besluta att Kungl. Maj:t skall äga hos riksgäldskontoret lyfta erforderligt belopp, högst 5 miljoner kronor, för förskottering i enlighet med vad i det föregående anförts av erforderliga kostnader till återuppbyggnad m. m. i anled-

ning av eldsvåda eller annan olyckshändelse, som drabbat statlig anläggning;

dels besluta att insättning av affärsverkens överskottsmedel mot ränta hos riksgäldskontoret från och med den 1 juli 1946 icke skall äga rum;

dels med beaktande av de ändringar, som må påkallas av riksdagens beslut angående avskrivnings- och investeringsanslag efter denna dag, fastställa investeringsplanen för budgetåret 1946/47 jämte därtill fogade stater i enlighet med här framlagda förslag;

dels ock att i riksstaten för nämnda budgetår å kapitalbudgeten upptaga en mot investeringsplanen svarande inkomsttitel sålunda

	Kronor
Lånemedel	900 343 500.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rolf Arfwedson.

Bihang.

**Förslag till
investeringsstater för budgetåret 1946/47.**

I. Statens affärsverksfonder.**A. Postverkets fond.**

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag.	6 593 000
fonden	1 485 000		
Övriga kapitalmedel	10 000		
Investeringsbemyndigande.	5 098 000		
	6 593 000		6 593 000

B. Telegrafverkets fond.

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag.	122 150 000
fonden	45 000 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	77 149 000		
	122 150 000		122 150 000

C. Statens järnvägars fond.

Avskrivningsmedel från		Summa investeringsanslag.	126 495 000
riksstaten	900 000		
Avskrivningsmedel inom			
fonden	50 000 000		
Övriga kapitalmedel	16 300 000		
Investeringsbemyndigande.	59 295 000		
	126 495 000		126 495 000

D. Statens vattenfallsverks fond.

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag.	91 960 000
fonden	20 000 000		
Övriga kapitalmedel	70 000		
Investeringsbemyndigande.	71 890 000		
	91 960 000		91 960 000

E. Domänverkets fond.

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag.	972 000
fonden	900 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	71 000		
	972 000		972 000

II. Luftfartsfonden.

Avskrivningsmedel från		Summa investeringsanslag.	8 300 000
riksstaten	8 200 000		
Övriga kapitalmedel.....	1 000		
Investeringsbemyndigande.	99 000		
	<u>8 300 000</u>		<u>8 300 000</u>

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Avskrivningsmedel från		Summa investeringsanslag.	52 839 500
riksstaten	23 514 800		
Avskrivningsmedel inom			
fonden	3 813 000		
Bidrag från kommuner ...	400 000		
Övriga kapitalmedel	700		
Investeringsbemyndigande.	25 111 000		
	<u>52 839 500</u>		<u>52 839 500</u>

IV. Försvarets fonder.**A. Försvarets fastighetsfond.**

Avskrivningsmedel från		Summa investeringsanslag.	90 636 100
riksstaten	46 629 100		
Avskrivningsmedel inom			
fonden	5 180 000		
Bidrag från diversemedels-			
fond	3 445 000		
Övriga kapitalmedel.....	1 000		
Investeringsbemyndigande.	35 381 000		
	<u>90 636 100</u>		<u>90 636 100</u>

B. Försvarets fabriksfond.

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag.	2 120 000
fonden	1 315 000		
Övriga kapitalmedel.....	1 000		
Investeringsbemyndigande.	804 000		
	<u>2 120 000</u>		<u>2 120 000</u>

V. Statens utlåningsfonder.**Värnpliktslånefonden.**

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	300 000
riksstaten.....	300 000		

Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	70 000 000
riksstaten	19 460 000		
Investeringsbemyndigande.	50 540 000		
	<u>70 000 000</u>		<u>70 000 000</u>

Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	15 000 000
riksstaten	3 225 000		
Investeringsbemyndigande.	11 775 000		
	<u>15 000 000</u>		<u>15 000 000</u>

Lånefonden för bostadsbyggande.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	220 000 000
riksstaten	25 000 000		
Investeringsbemyndigande.	195 000 000		
	<u>220 000 000</u>		<u>220 000 000</u>

Statens bosättningslånefond.

Investeringsbemyndigande.	8 600 000	Investeringsanslag	8 600 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Statens lånefond för universitetsstudier.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	650 000
riksstaten	650 000		

Allmänna studielånefonden.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	250 000
riksstaten	250 000		

Lånefonden för inköp av ädla avelsston.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	30 000
riksstaten	30 000		

Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenneras.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	90 000
riksstaten	90 000		

Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	55 000
riksstaten	55 000		

Jordbrukets maskinlånefond.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	3 500 000
riksstaten	700 000		
Investeringsbemyndigande.	2 800 000		
	<u>3 500 000</u>		<u>3 500 000</u>

Statens sekundärlånefond för jordbrukare.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	1 000 000
riksstaten	125 000		
Investeringsbemyndigande.	875 000		
	<u>1 000 000</u>		<u>1 000 000</u>

Egnahemslånefonden.

Avskrivningsmedel från		Investeringsanslag	3 000 000
riksstaten	300 000		
Investeringsbemyndigande.	2 700 000		
	<u>3 000 000</u>		<u>3 000 000</u>
Summa investeringsbemyndigande för statens utlåningsfonder	272 290 000		

VI. Fonden för låneunderstöd.

Avskrivningsmedel från		Summa investeringsanslag	78 686 600
riksstaten	8 146 600		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	70 539 000		
	<u>78 686 600</u>		<u>78 686 600</u>

VII. Fonden för statens aktier.

Investeringsbemyndigande.	47 000 000	Summa investeringsanslag	47 000 000
---------------------------	------------	--------------------------	------------

VIII. Fonden för förlag till statsverket.

Övriga kapitalmedel	1 000	Investeringsanslag	35 000
Investeringsbemyndigande	34 000		
	<u>35 000</u>		<u>35 000</u>

IX. Diverse kapitalfonder.**A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond.**

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag . .	12 651 000
fonden	5 000 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande	7 650 000		
	<u>12 651 000</u>		<u>12 651 000</u>

B. Fonden för kreditgivning till utlandet.

Investeringsbemyndigande.	250 000 000	Summa investeringsanslag.	250 000 000
---------------------------	-------------	---------------------------	-------------

C. Statens reproduktionsanstalts fond.

Avskrivningsmedel inom		Summa investeringsanslag.	77 000
fonden	60 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	16 000		
	<u>77 000</u>		<u>77 000</u>